

JURE KAŠTELAN VERSEI

TÍFUSZOSOK

1.
Nyomokat számolok a csillogó havon. Halál mellett halál.
Halál a lábnyomom.

Halál mellett halál. Halál mellett halál.
Halál a lábnyomom.

Mennek
mind
a sírjuk
felé.

Mennek mind a sírjuk felé,

mint a forrás
tenger
felé.

Mennek mind a sírjuk felé.

ELVÁLÁS

Fű lettél vagy elszéledő felhő.
Mindegy.

A szirteken is sasok követnek,
s a vizeken, a csillagok között.

A szemeknek nincs elválása,
közös tengerbe szerelmes források.
Nincs elválás.

Nincs halál.
Hallgatom a szelet
a te hangod.
Nézek a halálba
a te éneked.

KÉPEK ROHAMOZNAK

Becsukom a szemem —
a halált látom.

Kinyitom a szemem —
az élet néz rám vissza.

És én csak nyitom és csukom
mint a nap és az éj
mint az éj és a nap
csukom-nyitom a szemem.

TALÁLKOZÁSOK

Halottak élnek bennünk. Nőnek. Nőnek.
Ifjú és dalos kedvű barátaim.
Halottak élnek bennünk.

És eljönnek sokszor hajnalonta,
És fényes nappal is
Egyenként jönnek. Elhaladnak.

Köszönés nélkül, kézfogás nélkül, életünkbe merülve
megyünk el egymás mellett.
Élők és holtak. Egymás mellett.

AZ IDŐ ALTATÓDALA

Ne feledd,
semmi sem hal meg a csillagok alatt.

Akit megölsz,
egy halállal erősebb tenálad.

Akit szeretsz,
megtanít a fecskék és rózsák tudására.

Ne feledd,
csak egyszer élsz a csillagok alatt.

Megtanít a fecskék és rózsák tudására,
akit szeretsz.

Ne feledd,
csak egyszer halsz meg a csillagok alatt.

Egy halállal erősebb tenálad,
akit megölsz.

Ne feledd,
semmi sem hal meg a csillagok alatt.

HALOTT A HÁZBAN

A halottak nem a sírokból jönnek elő. A házban élnek.
A tükrökben. Vízükörben nézik magukat. Némán.
Olvasnak, lapoznak, ruháinkat hordják. Láthatatlan.
Mindig éhesek. Fáradtak. Kialvatlanok. Mindig
bedagadt szeműek. Porosak. Eltévedtek. Kimerültek. Menőfélben
mindig. Sírva. Nesztelen. A kenyerünket dézsmálják.
Vetkőztetnek. Követnek. S hallgatnak, hallgatnak
megbújva valahol. Kívülünk. Sose bennünk.
Mindenütt. Ők, a nem-élők —
élnek. És mi élők, mi vagyunk menőfélben.
Vendégségben a halál házánál.

MAGÁNYOSSÁGOK

Egy vörös taraj minden szélirányban
 Egy kéz a fáradt tenger ravatalán,
 Egy bölcső a naptól a holdig
 Egy fehér fal bizalomból és szeretetből

FÖLDI MÉCSES

Minden, mi eltűnik, világosság lesz
 Madár táguló körökben
 Távoli láng a hegyen

Az, ami volt, nem tűnhet el, nem szűnhet:
 megmarad a költözésekben, földjében a föld földjének
 Miért, ó, miért égsz, te kósza fény, amikor minden
 sötét, sötétség sötét sötétsége

Te földi mécses, föld földjének a földje,
 miért világítasz, miért
 égeted el önmagad lopott fényét

Miért égeted magad
 amikor fényleni s meghalni ugyanaz
 amikor sötét van, sötétség sötét sötétsége

Miért nem hunysz ki, könyörtelen fiatalság, ha
 úgysem látod meg soha a hajót

A FELEJTÉS VIZE

Látható fény van a láthatatlan világban

Ottfelejtettem magam annál a víznél és most
 csillagtól csillagig a földig addig a
 vízig diribdarabra és elégetni és
 vissza a földtől a csillagig a csillagig

Láthatatlan képek vannak az érintések világában

VIRRADAT

Az ágak tele csicsergéssel
a szem madarakkal

Mi ez kakas átvágott torka vagy a nap születik

FÉNY

Szemedben a szerelem fénylő kristályokba törik szét
Csodálkozó szembogaradban csillagok köröznek
Láthatatlan fény az álom kristályaiban

Rózsa szirmát bontja a nap

LÁTHATÓ ÉS LÁTHATATLAN

Föld ajtaját és tenger ajtaját
ugyanaz a homály nyitja

ugyanaz a holdvilág melyben a kő
emberi csont gyanánt fehérlik
ugyanaz a vízbe fúló lángcsóva
ugyanaz a láthatatlanból felbukó napkelte

Föld ajtaja és tenger ajtaja
ugyanazt a fényt zárja

ugyanazt a csillagos mindenség-terebélyt
melyhez fordított út kanyarog
az üregesre rágott koponya-barlangban
szelek s villámok örvénylő szerűi közt.

A PÁSZTOROK CSILLAGA

Látják s nem látszik. Álomban
jelenik meg sötét szarv-rengetegben

Szemével tapintják ki a nyáj fénylő gyapját
a betemetett tüzek tisztásain

Mikor horkan a ló s a kutyák körbefutnak
mint a meglepett pókok
Csillag! a legelső a mindenütt jelenvaló
ő bukkan föl

Minden élő álomban s álmon túl él. És át-meg átömlik
második vagy harmadik lényébe

Ha álmodod ő álmodik téged.
Ha látod ő lát téged. A mindent-látó. Mindent-gyógyító. Fű.

KEGYETLEN SZEM

Mélységembe merülök,
mint a madár az égi kékbe, mint a fény a homályba.
Rég elapadt sírások árjában fuldoklom.
Csak a szél les be olykor puszta világomba,
hol a kő lassan porrá porlad.
Te sötét kép, melyben minden eltűnik,
még néz rám a fény kegyetlen szeme.
Villámfény-villanás.

A VÉGTELENSÉG TÁJKÉPE

Csitt, furcsa madár, elsüllyedt már a part,
szép röptöd partja. Ahol öröm volt, a sötétség-sivatag
terpeszkedik. Gyönyörű fény, nem tükröződsz,
nem villogsz, nem világítasz.

Nem röpülsz. Vége a játékoknak, csak egy
folytatódik még, valami lépcsőkön,
melyeknek se elejük, se támasztékuk, se végük.

Csitt, furcsa madár, útra kelt
a sötét árnyak hajója, nem-apadó források felé.

Nem jön már senki. Havas csönd. Befútt táj. Fehérség.

KEZDET

A vég mindig kezdet. Csak egy lépés
az ajtóig, mely kivezet az útra.

Kilépsz az ajtón, és az út
a kiúttalan, a végtelenre tárt űr.

És az özönvízből nagy termő folyó lesz,
áttetsző, kék tükre a napnak.

A vihar alászáll a mennyből, előtte tetvek és lidércek.
Csak egy lépés az ajtóig, mely kivezet az útra.

EGETLEN ÉG

Látó vakság, nappali borulat, valami
barlang mélyén, valami hegyszorosban, hajnal előtti álom-
[villanásban.]

Sötét fény árnya, váratlan szakadék.

Ha keresed, a nap felé fordulj, ha nem keresed,
a láng maga felé fordít.

Aki meglátja, megég. Aki világra jött,
inkább sejti, mint látja.

Lám, még halandó vagyok, mert
örülni tudok a földnek és az égnek, mint anyamellnek a gyermek.
Szóban élek. Hogy ragadjam el a szenvedéstől, hogy
[tárgytalanítsam?]

Nem érett gyümölcs ő, a gyökér maga.

Hamis látást örököltem, minden csápom hazudik, amit vesztek
és ami vár rám, nem egyetlen és nem minden. Csak rész vagyok,
csak egy
remegő olajfa, mely jajgatva ellenáll a vésznek, bár nem tudja,
mi szaggatja, mi tördeli, értelmes fejsze, éhes vad,
rút idő, villám, vagy önnön dühe?

Ki állhat meg az ég fekete lyukain át
zuhanva örvénylő szélben?

Sötét vizek suhogása lánghol a feledésemben, s a vakságomban:
végtelen kékség.

KÍSÉRTET

Mit állsz itt? ... Hulla ... Rőfögsz, bőgsz, ugatsz, röhögsz, vicso-
rogsz, sziszegsz, kúszol. Miért? Hol vagy? Mért hallgatsz? Rikolts,
üvölts, te féleszű, te csúf, te varangyos, te rút bagoly, te, sivíts,
csapkodj, csörömpölj, tombolj, rombolj. Hol vagy? Miért nem te-
kintesz rám, csupaszem szörny, ki álszent nyugalommal lebegtél
ott, a szakadék fölött? Átugrottam. Megkapaszkodtam. Mit tudja
a menykő, élek-e vagy meghaltam? Kinek lógok az ág végén, ma-
gamnak-e, vagy a feneketlen mélységnek alattam? Kormos bak-
kecske, bőregér, boszorkaseprő, fekete madár, bűzös barlangszáj,
mérgező bürök, rút kórság, kísérték, ki az én képemet öltötte fel.
Gubancos vagyok, körmeim nőttek, bűzlök, rothadok, pufffedek,
bomlok, tályogosan, förtelmesen. Görgess rám egy követ. Még
egyet. Lóvá tettelek. Rágd a póre csontot, míg világít a hold. Szür-
csöld a mocskos lét. A hollók már kocogtatják a fejed búbját, és a
szárnyaik elnehezültek a híg szuroktól, amelyben taposniuk kell.
Nem fognak felrepülni. Lóvá tettelek, telhetetlen dög, csúszómá-
szó, kecskefarkú. Egy szál csont, annyi se. Semmi. *Heu Vei veteres!*
Ó, jaj ... A kakas már hajnalt álmodik. Pata zeng a hegy mögött.
A pásztor kezébe veszi sípját, mely egész éjjel ott hevert a mellén,
színültig harmatos dalokkal.

ACS Károly fordításai